

Sử dụng ChatGPT trong xây dựng kế hoạch bài giảng

Bùi Thị Ánh Ngọc*

*ThS. Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội

Received: 16/04/2024; Accepted: 26/04/2024; Published: 15/5/2024

Abstract: Developing lesson plans is a very important task for teachers and has a great impact on the quality of education that learners receive. Currently, the rapid development of AI (artificial intelligence) tools such as ChatGPT has opened new possibilities to enhance lesson planning for teachers. This tool has the ability to create appropriate lesson content, reduce time constraints while improving teaching quality. After providing specific requirements and objectives, teachers can obtain comprehensive lesson plans with diverse creative activities. This article explores the potential of ChatGPT in assisting teachers' lesson planning, then illustrates a sample plan for an English speaking skill lesson. Although this tool is revolutionizing the way teachers work, it will not replace real human teachers. Teachers will always need to supplement teaching content with their own insights and experiences, to help students have the best learning experience.

Keywords: Lesson plan, artificial intelligence, ChatGPT, speaking skill

1. Đặt vấn đề

Với giáo viên, việc xây dựng một kế hoạch bài giảng kỹ lưỡng là một bước thiết yếu trong quá trình giảng dạy vì nó giúp giáo viên có một lộ trình rõ ràng cho từng bài học, đảm bảo rằng họ bao quát tất cả những phần cần thiết của học liệu một cách logic và có tổ chức. Điều này quan trọng để việc dạy-học hiệu quả và đảm bảo rằng giáo viên phân bổ thời gian hợp lý, thu hút người học và đưa ra nhận xét, đánh giá chính xác.

ChatGPT là mô hình ngôn ngữ dựa trên trí tuệ nhân tạo được phát triển bởi OpenAI. Công cụ cải tiến này sở hữu khả năng hiểu và tạo ra văn bản gần giống với ngôn ngữ của con người, dựa trên những yêu cầu mà nó nhận được. Nó có thể cung cấp câu trả lời cho các câu hỏi, viết bài luận, tóm tắt nội dung, tạo điều kiện thuận lợi cho việc dịch ngôn ngữ và thậm chí tạo ra các ý tưởng sáng tạo. Những khả năng này làm cho ChatGPT trở thành một tài sản đầy hứa hẹn trong lĩnh vực giáo dục. Các ứng dụng tiềm năng của ChatGPT trong lớp học rất rộng lớn và đa dạng. Công cụ đa năng này có thể đóng vai trò như một trợ lý giảng dạy ảo, tự động hóa các công việc thường ngày như chấm điểm hoặc giải quyết các thắc mắc thông thường của người học. Hơn nữa, ChatGPT có thể hoạt động như một công cụ tạo tài nguyên giàu trí tưởng tượng, đưa ra ý tưởng cho giáo án và các hoạt động hấp dẫn. Ngoài ra, nó có thể hoạt động như một gia sư được cá nhân hóa, cung cấp các tài nguyên và hoạt động tùy chỉnh cho các hoạt động giảng dạy khác biệt. Các khả năng hầu như là vô hạn, chỉ bị giới hạn bởi sự khéo léo và sẵn sàng thử nghiệm của người dùng. Trong lĩnh vực xây dựng bài giảng,

ChatGPT có thể đóng vai trò là người đồng hành vô giá. Nó có thể giúp tạo ra những ý tưởng sáng tạo và hấp dẫn, cung cấp tài nguyên và thậm chí điều chỉnh các bài học của người dạy cho phù hợp với tiêu chuẩn chương trình giảng dạy và mục tiêu học tập cụ thể. Bài viết này gợi ý cách sử dụng công cụ AI này để tối ưu hóa quy trình soạn bài giảng trong giờ thực hành kỹ năng nói tiếng Anh cho sinh viên học phần B2 của trường Đại học Công nghệ, Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN).

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. ChatGPT

ChatGPT là từ viết tắt của Generative Pre-trained Transformer - một mô hình ngôn ngữ tự động được huấn luyện bởi OpenAI (Radford và cộng sự, 2018). ChatGPT được xây dựng để có khả năng tạo ra văn bản tự động một cách tự nhiên và linh hoạt, và được sử dụng trong nhiều ứng dụng như chatbot, dịch thuật tự động, tổng hợp văn bản và nhiều ứng dụng khác (Jorgensen, 2023).

ChatGPT liên tục cải thiện chất lượng hội thoại chatbot. Để điều chỉnh phản hồi của mô hình học máy, các tín hiệu đàm thoại được đưa vào dữ liệu đầu vào (Sallam, 2023). ChatGPT thu được kiến thức cụ thể và nâng cao khả năng tạo ra các câu trả lời phù hợp và hấp dẫn khi có tín hiệu từ một cuộc thảo luận cụ thể được chèn vào để cung cấp thêm ngữ cảnh (Greyling, 2022). Dần dần, ChatGPT học cách tối ưu hóa các hành động của mình để tối đa hóa điểm cộng và liên tục cải thiện hiệu suất của nó. Nhìn chung, quá trình học lặp đi lặp lại này khiến ChatGPT vượt trội trong nhiều lĩnh vực khác nhau như dịch vụ khách hàng và hỗ trợ cá nhân (Atlas, 2023). Chatbot

tiên tiến này đã đạt được tiến bộ đáng kể trong lĩnh vực mô hình ngôn ngữ và tận dụng trí tuệ nhân tạo để tạo ra văn bản giống con người (Atlas, 2023). Theo đó, ChatGPT thể hiện sự tiến bộ đáng kể trong công nghệ chatbot, cho phép nó xử lý nhiều nhiệm vụ dựa trên văn bản, từ những câu hỏi đơn giản đến những bài tập phức tạp (Liu và cộng sự, 2021).

Ưu điểm của ChatGPT trong việc học ngôn ngữ được chỉ ra bởi George và George (2023). Họ cho rằng ứng dụng này có thể được sử dụng để phát triển các tác nhân đàm thoại tương tác, sao chép các cuộc đối thoại thật và giúp người học nâng cao khả năng nói và nghe của mình. ChatGPT là người bạn đồng hành đàm thoại hữu ích, giúp cải thiện việc thực hành ngôn ngữ của người học bằng cách sử dụng các mô hình ngôn ngữ lớn (Tack & Piech, 2022). Zhai (2022) cũng khẳng định tầm quan trọng của ChatGPT trong việc đánh giá kết quả học tập của người học. Theo tác giả, ứng dụng này có thể chấm điểm và phản hồi tự động, cũng như trợ giúp với việc hiệu đính và chỉnh sửa bài viết của mình.

Việc sử dụng ChatGPT trong giảng dạy ngôn ngữ được rất nhiều nhà nghiên cứu quan tâm. Baskara và Mukarto (2023) đã thực hiện nghiên cứu chứng minh tính hữu ích của ChatGPT trong giảm bớt gánh nặng cho người dạy. Các tác giả nhấn mạnh tính hữu ích của ChatGPT trong việc hỗ trợ giáo viên soạn giáo án, chuẩn bị tài liệu học tập và thực hiện các hoạt động trên lớp. Tương tự, Kasneci và cộng sự (2023) ủng hộ nhận định này và cho rằng ChatGPT có thể tiết kiệm thời gian và năng lượng cho người dạy bằng cách cung cấp các tài liệu và phản hồi tùy chỉnh, cho phép họ tập trung vào các phần quan trọng khác của việc giảng dạy, chẳng hạn như đưa ra những nội dung thuyết phục và hấp dẫn hơn. Theo Lo (2023), ChatGPT là một công cụ hữu ích cho giáo viên để xây dựng kế hoạch bài giảng, mở rộng tài nguyên giảng dạy, hoặc đánh giá bài làm của người học. Ngoài ra, ChatGPT có thể phát triển kế hoạch bài giảng bám sát các giai đoạn của một kế hoạch bài học tiêu chuẩn (Koraishi, 2023).

2.2. Sử dụng ChatGPT trong xây dựng kế hoạch bài giảng

Một trong những tính năng đáng chú ý của ChatGPT là khả năng tạo nội dung dựa trên yêu cầu cụ thể. Sử dụng khả năng này, giáo viên có thể dùng ChatGPT hỗ trợ trong việc xây dựng kế hoạch bài giảng chi tiết, phù hợp. Trước tiên, giáo viên truy cập vào đường link: <https://chatgpt.com/> và nhập câu hỏi vào mục “Message ChatGPT”. Đây là mẫu chung giáo viên có thể sử dụng:

“Tạo kế hoạch bài học cho [chủ đề]. Mục tiêu của kế hoạch bài học này là [mục tiêu học tập cụ thể]. Chúng tôi có quyền truy cập vào [tài nguyên/tài liệu/công nghệ cụ thể] cho giáo án này. Thời lượng của giáo án này là khoảng [thời lượng]. Giáo án này được thiết kế cho [cấp lớp hoặc đối tượng người học]. Tôi muốn bao gồm các hoạt động như [hoạt động 1], [hoạt động 2] và [hoạt động 3] để thu hút người học. Phương pháp đánh giá cho giáo án này có thể bao gồm [Đánh giá 1] và [Đánh giá 2] để đo lường việc học tập của người học. Mục tiêu chính của giáo án này là [mục tiêu tổng thể].”

Bằng cách thay thế phần trong [...] bằng thông tin cụ thể, giáo viên có thể hướng dẫn ChatGPT tạo giáo án tùy chỉnh. Với những câu hỏi này, giáo viên có thể khai thác sức mạnh của ChatGPT để tạo ra các bài giảng hấp dẫn và hiệu quả. Khi chưa hài lòng với hồi đáp, giáo viên tiếp tục hỏi thêm và ChatGPT tiếp tục trả lời dựa trên ngữ liệu từ những câu hỏi trước. Yêu cầu càng cụ thể và chi tiết thì phản hồi của ChatGPT sẽ càng phù hợp và hữu ích hơn.

Cụ thể, giáo viên có thể sử dụng ChatGPT trong xây dựng kế hoạch bài giảng cho một giờ dạy kỹ năng Nói trong học phần B2 tại trường Đại học Công nghệ, ĐHQGHN như sau.

Chủ đề: Architecture (Bài 7, sách Unlock 4 Listening-Speaking)

Cấp độ: B2

Kỹ năng: Nói

Thời gian: 50 phút

Mục tiêu: Thảo luận vấn đề và đưa ra giải pháp phù hợp liên quan chủ đề Kiến trúc

Hoạt động 1. Khởi động – Giới thiệu chủ đề (5 phút)

Giáo viên mở đầu bằng một hoạt động khởi động để gợi mở về chủ đề của bài học. Giáo viên có thể sử dụng ChatGPT để lấy ý tưởng cho hoạt động này

Hoạt động 2. Giảng dạy (15 phút)

Giáo viên yêu cầu sinh viên hoàn thành bài tập từ vựng trong giáo trình. Sau đó, giáo viên hướng dẫn người học cách đưa ra giải pháp cho một vấn đề, lập luận và phản biện.

Hoạt động 3. Thảo luận cặp đôi (10 phút)

Chia lớp thành các cặp đôi để tìm ra giải pháp tốt nhất cho các tình huống cụ thể liên quan chủ đề Architecture. Tận dụng ChatGPT, giáo viên có thể xây dựng nhiều tình huống liên quan đến chủ đề.

Hoạt động 4. Thuyết trình nhóm (10 phút)

Dựa vào đó, giáo viên có thể giao cho mỗi nhóm một nhiệm vụ phát triển chủ đề: “There are some key

factors to make a good house. Suggested ideas are comfort and livability, safety and security, flexibility and adaptability.” Mỗi nhóm sẽ dựa vào ba gợi ý để phát triển chủ đề và thuyết trình trước lớp.

Hoạt động 5. Phản hồi và tổng kết (8 phút)

Giáo viên phản hồi về khả năng nói của sinh viên, tổng kết những gì họ đã làm tốt và những khía cạnh họ có thể cải thiện. Sau đó, giáo viên củng cố kiến thức của buổi học. ChatGPT gợi ý những hoạt động sáng tạo giúp người học ôn tập lại từ vựng của bài học như trong Hình 6. Giáo viên có thể lựa chọn hoạt động như “vocabulary matching game, role-play, discussion prompt cards”.

Hoạt động 6. Bài tập về nhà (2 phút)

Yêu cầu người học chuẩn bị một chủ đề khác để thảo luận trong bài học tiếp theo.

3. Kết luận

ChatGPT đã mở ra những cơ hội mới khiến giáo dục trở nên cởi mở và dễ tiếp cận hơn. ChatGPT có khả năng cung cấp cho giáo viên kế hoạch bài giảng cụ thể và cá nhân hóa. Điều này có thể giúp họ tiết kiệm thời gian và công sức trong việc xây dựng học liệu, nhờ đó họ có thể tập trung dành nhiều thời gian hơn cho giảng dạy. Tuy nhiên, điều quan trọng cần lưu ý là các công cụ AI như ChatGPT nên được sử dụng như một công cụ hỗ trợ để bổ sung và làm phong phú thêm hoạt động giảng dạy, thay vì thay thế sự tương tác và hướng dẫn của con người. ChatGPT chắc chắn là một công cụ mạnh mẽ nhưng tiềm năng thực sự của nó trong lớp học nằm ở việc chúng ta sử dụng nó một cách thấu đáo và điều chỉnh cho phù hợp với thực tế giảng dạy và đối tượng người học. Bằng cách đặt ra các mục tiêu rõ ràng, duy trì sự tập trung vào việc học tập của người học, chúng ta có thể khai thác sức mạnh của ChatGPT để tạo ra một môi trường học tập tích cực và năng động.

Tài liệu tham khảo

[1] Atlas, S. (2023). ChatGPT for Higher Education and Professional Development: A Guide to Conversational AI. Retrieved from https://digitalcommons.uri.edu/cba_facpubs/548

[2] Baskara, R., & Mukarto, M. (2023). Exploring the implications of chatgpt for language learning in higher education. *Indonesian Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics*, 7(2), 343-358.

[3] ChatGPT 3.5. <https://chatgpt.com/>

[4] George, A. S., & George, A. H. (2023). A Review of ChatGPT AI's Impact on Several Business Sectors. *Partners Universal International Innovation*

Journal, 1(1), 9–23

[5] Greyling, C. (2022). The Large Language Model Landscape. *Medium*. Retrieved from <https://cobusgreyling.medium.com/the-large-language-model-landscape-9da7ee17710b>

[6] Jørgensen, T.E. (2023). ChatGPT - A New Relationship between Humans and Machines. *University World News*. Retrieved from <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20230222121538591>

[7] Kasneci, E., Sebler, K., Küchemann, S., Bannert, M., Dementieva, D., Fischer, F., Gasser, U., Groh, G., Günemann, S., & Hüllermeier, E. (2023). ChatGPT for good? On opportunities and challenges of large language models for education. Retrieved from <https://doi.org/10.35542/osf.io/5er8f>

[8] Koraishi, O. (2023). Teaching English in the age of AI: Embracing ChatGPT to optimize EFL materials and assessment. *Language Education and Technology*, 3(1).

[9] Liu, X., Zheng, Y., Du, Z., Ding, M., Qian, Y., Yang, Z., & Tang, J. (2021). GPT understands, too. Retrieved from <https://doi.org/10.48550/arXiv.2103.10385>

[10] Lo, C. K. (2023). What is the impact of ChatGPT

on education? A Rapid Review of the literature. *Education Sciences*, 13(4), 410.

<https://doi.org/10.3390/educsci13040410>.

[11] Radford, A., Narasimhan, K., Salimans, T., & Sutskever, I. (2018). Improving language understanding by generative pre-training. Retrieved from <https://www.cs.ubc.ca/~amuham01/LING530/papers/radford2018improving.pdf>

[11] Sallam, M. (2023). The utility of ChatGPT as an example of large language models in healthcare education, research and practice: Systematic review on the future perspectives and potential limitations. *Doi:10.1101/2023.02.19.23286155*

[12] Tack, A., & Piech, C. (2022). The AI teacher test: Measuring the pedagogical ability of blender and GPT-3 in educational dialogues. In *Proceedings of the 15th international conference on educational data mining*. Durham, United Kingdom: International Educational Data Mining Society, 522–529.

[13] Zhai, X. (2022). ChatGPT User Experience: Implications for Education. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/366463233_ChatGPT_User_Experience_Implications_for_Education